

HPV-relatert cancer er svært utbredt

I høyinntektsland som USA, Storbritannia, Sverige og Danmark er 60-70 prosent av alle krefttilfeller i svelg (orofarynx) nå relatert til HPV, mens det i mellom- og lavinntektsland er under 20 prosent, skriver det danske Tandelægebladet. Vaksinerings mot HPV før seksuell debut er den viktigste forebyggingsstrategien mot HPV-relatert cancer.

Human papillomavirus (HPV) er den vesentligste etiologiske faktor ved utvikling av kreft i endetarm og kjønnsorganer,

Ifølge en oversiktsartikkel, publisert av nord- og søramerikanske forskere, betyr dette at den typiske pasient med cancer i svelg i rike land ikke lengre er en eldre person med lav sosioøkonomisk status og stort forbruk av tobakk og alkohol, men derimot en yngre, velutdannet mann med høy sosioøkonomisk status. Han røyker og drikker ikke, men til gjengjeld har han mange seksuelle kontakter.

Forfatterne peker på orogenital sex som en vesentlig overføringsfaktor og påpeker at slik praksis er blitt vesentlig mer utbredt i løpet av de siste årtiene (f.eks. i USA fra 10-18 prosent i 1993 til 60-89 prosent i 2010). Menn har større risiko for overføring til svelg enn kvinner, da konsentrasjonen av virus er høyere i vulva enn på penis.

Forfatterne presiserer også at vaksinerings mot HPV før seksuell debut er den viktigste strategi for forebygging av HPV-relatert cancer.

KILDE:

Louredo BVR, Prado-Ribeiro AC, Brandão TB et al. State-of-the-science concepts of HPV-related oropharyngeal squamous cell carcinoma: a comprehensive review. Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol 2022; 134:190-205.

Foto: iStock.com

HPV-test, nå også for kvinner under 34 år

Om lag 300 kvinner blir ramma av livmorhalskreft i Noreg kvart år.

Alle kvinner frå 25 år og oppover skal frå 2023 få tilbod om HPV-test når dei deltek i det nasjonale screeningsprogrammet mot livmorhalskreft (Livmorhalsprogrammet).

Endringa inneber at ein går frå celleprøve (cytologisk vurdering av livmorhalsprøven) kvart tredje år, til HPV-test kvart femte år for kvinnene i alderen 25-33 år.

– I dei siste åra har det vore ein aukande førekomst av livmorhalskreft i Noreg, særleg blant yngre uvaksinerte kvinner. Innføring av HPV-screening til kvinner frå 25-årsalderen kan redusere talet på krefttilfelle i aldersgruppa 25-33 år med opp til 44 tilfelle av dei rundt 50-70 tilfella vi har i denne aldersgruppa per år, seier Torunn Janbu, avdelingsdirektør i Helsedirektoratet.

Livmorhalskreft kjem av Humant Papillomavirus (HPV). HPV er eit svært vanleg virus som smittar ved intim kontakt.

For kvinner frå 34 år og eldre har det frå 2015 vore ein gradvis overgang frå å sjekke livmorhalsprøven ved å sjå på cellene i mikroskop til å teste for HPV.

Frå 2022 har alle kvinner mellom 34-69 år fått HPV-test når dei har tatt livmorhalsprøve.

Kvinner i aldersgruppa 25-33 år har til nå fått livmorhalsprøven analysert i mikroskop (cytologisk vurdering).

Grunnen til at HPV-test ikkje har vore eit tilbod til unge kvinner tidlegare, er den høge HPV-førekomsten i denne aldersgruppa, som kan føre til overbehandling.

For å unngå overbehandling ved innføring av HPV-testing til dei yngste kvinnene, blir det nå innført målretta tiltak, slik som til dømes eit betre tilpassa oppfølgingsløp. HPV-vaksinen, som blir gitt til jenter i barnevaksinasjonsprogrammet, vil også redusere antal kvinner som blir overbehandle.

Ny direktør ved NIOM

Foto: Sv. Randi Palm, NIOM.

Per Vult von Steyern (t.v.) (62) etterfølger Jon Einar Dahl (t.h.) (71) som administrerende direktør for NIOM, heter det i en pressemelding fra NIOM.

Vult von Steyern er i dag professor, emnesansvarlig og forsker innen oral protetikk ved Malmø universitet. Han er også kjent som leder for Det svenske tannlegeselskapet, og oralprotetiker. Det siste halve året har han i tillegg hatt en 20 prosents forskerstilling ved NIOM.

Vult von Steyern tar over etter professor Jon E. Dahl, som har ledet NIOM siden 2011. Dahl fratrer idet han når aldersgrensen på 72 år.

– Det er en faglig inspirerende og spennende jobb å være direktør på NIOM. Sammen med en dyktig og dedikert stab har vi markert NIOM på den internasjonale forskningsarenaen. Jeg kjenner Per som en dyktig forsker med lang erfaring i å lede komplekse organisasjoner. Han har et stort nettverk, og vil være en ressurs i arbeidet for å øke samarbeidet i Norden, og med relevante deler av NORCE. Jeg er overbevist om at Per vil gjøre en god jobb for NIOM, sier Dahl.

Hovedaktiviteten til NIOM (Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer) er materialforskning og testing innen odontologien. Instituttet har i tillegg rollen som nordisk kompetansesenter for dentale materialer, og jobber strategisk med forskningssamarbeid på tvers av landegrensene. Målet er å bidra til trygg og effektiv tannbehandling i Norden.

– NIOM vil med Vult von Steyern som direktør ha de beste forutsetninger for å befeste og videreutvikle den nordiske profilen og selskapets sterke posisjon innen

materialforskning og testing sier Helge Tennebø, styreleder i NIOM.

Vult von Steyern og Dahl vil overlape i mai måned, før Vult von Steyern tar instituttet videre.

– Det er en fantastisk fin virksomhet, med en utrolig arv og kompetente medarbeidere. Det er et sted som nyter betydelig anseelse, og som har en viktig funksjon for pasienter, tannhelsepersonell og myndigheter. Jeg ser virkelig frem til å få lov til å lede virksomheten, sier Vult von Steyern.

NIOM er et nordisk samarbeidsorgan innen tannhelsefeltet som eies av NORCE og Helse- og omsorgsdepartementet. Instituttet holder til på Ullevål i Oslo.

Covid-19 er fortsatt en global helsekrise

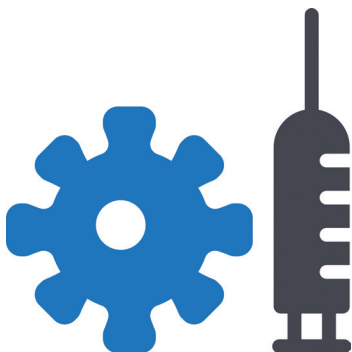

Foto: iStock.com

Koronapandemien er ikke over, og viruset kan fortsatt påføre mennesker og helsevesen betydelig skade, slår krisekomiteen i Verdens helseorganisasjon (WHO) fast, ifølge NTB.

Siden begynnelsen av desember 2022 er det rapportert over 170 000 koronarelaterte dødsfall, men det reelle tallet er trolig enda høyere, ifølge WHOs krisekomité.

På verdensbasis er det nå registrert nærmere 6,8 millioner dødsfall, men registreringen er i mange land vilkårlig, og eksperter mener at pandemien kan ha krevd minst tre ganger så mange liv.

Pandemien utgjør fortsatt en global helsekrise, slår WHOs krisekomité fast.

En oversikt på Worldometer, basert på offisielle dødstall, viser at pandemien har krevd flest liv i USA. Der er det registrert 1,13 millioner koronarelaterte dødsfall, mens Brasil kommer på andreplass med 697 000 dødsfall og India på tredjeplass med 531 000.

Målt i forhold til folketall troner Peru på toppen med 650 dødsfall per 100 000 innbyggere, etterfulgt av Bulgaria med 558, Ungarn med 507 og Bosnia med 500. Det tilsvarende tallet for Norge er 93.

I mange land er det imidlertid liten grunn til å feste lit til offisielle tall fra myndighetene. Kina oppgir fortsatt under 5 300 koronarelaterte dødsfall.

WHOs leder, Tedros Adhanom Ghebreyesus, har bedt Kina om «raskere, regulære og pålitelige tall for sykehusinnleggelse og dødsfall» og opplyste fredag at det bare i forrige uke trolig var 20 000 koronarelaterte dødsfall i landet.

Tallet på koronarelaterte dødsfall i Kina vil ifølge en prognose trolig passere én million før 2023 er omme.

Det kan ofte være vanskelig å fastslå dødsårsak hos pasienter som har fått påvist covid-19, og forskere analyserer derfor statistikk over overdødelighet siden pandemien brøt ut.

WHOs forskere konkluderte nylig med at det trolig døde 14,83 millioner mennesker av covid i 2020 og 2021, men det offisielle tallet var 5,4 millioner.

Forskere ved Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME) i USA anslo i en tilsvarende analyse i mars i fjor at hele 18,2 millioner liv til da var gått tapt som følge av pandemien.

Tidsskriftet The Economist har også tatt for seg dødstall og oppdaterer regelmessig sin oversikt over antatte covid-ofre. Deres siste anslag lyder på 21 millioner døde siden viruset først ble påvist i Kina i desember 2019.

Det gule heftet-appen

Det er utviklet en app for Helsedirektoratets rundskriv til folketrygdloven § 5-6, § 5-6 a og § 5-25 – undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier for sykdom og skade, og takster for tannbehandlingen – kjent som «Det gule heftet»

Appen er ment som et verktøy for tannleger som trenger å finne frem raskt i gjeldende takster.

maxfac DENTAL – vi gjør implantat-Norge billigere!

A-Oss fra kr 495

- Bovint ben
- 100% hydroksyapatitt (HA)
- Utmerket volumstabilitet

Q-Oss+ fra kr 450

- Alloplastisk (syntetisk) materiale (ikke fra dyr)
- 20% HA og 80% β -TCP

OssMem fra kr 890

- Kollagenmembran
- Ca 4 mnd resorpsjonstid

Fixtur kr 1.995

- SLA-overflate
- 1,4% failure-rate
- Fullverdig implantatprotetik

OSSTEM

En av verdens største implantatprodusenter – produserer 4,7 mill implantater pr år